

Stockholmsenkäten 2022

Sammanställning resultat och
analys, Bromma

start.stockholm

November 2022

Dnr: BRO 2022/435

Kontaktperson: Cecilia Sjöo, preventionssamordnare Bromma sdf

Sammanfattning

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år och är en enkätundersökning som besvaras av ungdomar i årskurs 9 och i år 2 på gymnasiet i Stockholms stad. Denna rapport innehåller redovisning och diskussion av några av Brommas resultat från de fyra olika tematiska rapporterna som är publicerade på start.stockholm, och som i sin tur innehåller ett urval av resultat från årets Stockholmsenkät. De tematiska rapporterna omfattar frågor om:

- Droger och spel
- Brott och utsatthet för brott
- Psykisk hälsa
- Skola, fritid och föräldrar

Rapporten ska användas i berörda verksamheter som stöd för planering och prioritering av åtgärder och aktiviteter inom det fortsatta främjande och förebyggande arbetet för målgruppen ungdomar.

Gällande elever som uppger att de inte dricker alkohol är Brommas resultat lägre än genomsnittet för staden i både årskurs 9 och år 2 på gymnasiet, vilket innebär att Brommas svarande i högre utsträckning än genomsnittet för staden uppger att de dricker alkohol.

Årets mätning visar att majoriteten av eleverna i grundskolans årskurs 9 och år 2 på gymnasiet i Bromma uppger att de inte har använt narkotika någon gång. I gymnasiets år 2 uppger dock närmare 50 procent, av de som svarat att de inte använt narkotika, att de har haft möjlighet att använda narkotika.

Fältassistenter arbetar uppsökande, relationsskapande, främjande och förebyggande med barn och unga i åldern 11–18 år. Som en del i att göra sig kända bland stadsdelsområdets ungdomar erbjuder fältassistenter sedan ett par år tillbaka ”7:an-snack”.

Fältassistenter kommer då till skolorna och träffar elever i årskurs 7. 7:an-snacken innehåller bland annat konsekvenser av alkohol- och narkotikaanvändning. Detta arbete kommer att fortsätta framöver. Fältassistenter arbetar kontinuerligt med att stärka samverkan med skolorna i ANDTS-frågor genom att de till exempel erbjuder sig att delta på skolornas föräldramöten. När fältassistenter deltar är alkohol och narkotika kopplat till

ungdomar delar av mötesinnehållet. Dessa ämnen ryms också inom ramarna för föräldrastödgrupperna i programmen ABC Tonår och Komet 12-18 år. Fältassistenter samverkar även med föräldravandrare inom stadsdelsområdet genom att bland annat erbjuda vägledning gällande ungdomars alkoholkonsumtion och droganvändning.

Brommas andelar som uppger att känner sig ganska eller mycket trygga är markant högre än genomsnittet i staden, men det förekommer en tydlig skillnad mellan pojkar och flickor vad gäller känslan av trygghet. Flickor svarar att de upplever högre grad av informell social kontroll, men uppger också att de känner sig mer otrygga. I resultaten framgår att flickor upplever något högre grad av ordningsproblem än pojkar.

Exempel på trygghetsskapande arbete inom förvaltningen för stadsdelsområdets ungdomar är att fritiden arbetar aktivt för att erbjuda flickor en trygg och meningsfull fritid och för att öka andelen flickor inom fritidens verksamheter. Fältassistenter lämnar, i samband med skolbesök, ut frågeformulär till eleverna och ger eleverna möjlighet att skriva "Brev till min fältare". Fältassistenter frågar genom detta om det finns platser i stadsdelsområdet och/eller på skolan som ungdomarna känner sig otrygga vid. Platser som upplevs otrygga i stadsdelsområdet tar fältassistenter med sig i planeringen för sitt fältförlagda uppsökande arbete och information om platser som upplevs otrygga på skolorna förmedlas till respektive skolkurator.

Flera frågor har i Stockholmsenkäten ställts inom området psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa. Frågornas resultat liknar varandra i stort, det vill säga att Brommas resultat är marginellt mer positiva än stadens och att flickor skattar sitt psykiska välbefinnande lägre än pojkarna.

Fältassistenter planerar att öka fokus på området psykisk ohälsa vid sina skolbesök. Under våren 2023 kommer fältassistenter också förstärka och utöka samverkan med Västerorts ungdomsmottagning gällande psykisk ohälsa genom till exempel två temakvällar om ämnet "Ta hand om sig själv".

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund.....	6
Tolkning och redovisning av resultat	7
Resultat och analys	9
Droger och spel	9
<i>Alkohol.....</i>	9
<i>Tobak</i>	10
<i>Narkotika</i>	13
<i>Sniffning/boffning.....</i>	15
<i>Spel om pengar</i>	16
Brott och utsatthet för brott.....	17
<i>Brott.....</i>	17
<i>Utsatthet för brott.....</i>	17
<i>Trygghet</i>	18
<i>Psykisk hälsa.....</i>	21
<i>Skola, fritid och föräldrar</i>	23
<i>Skola</i>	23
<i>Fritid</i>	23
<i>Föräldrar.....</i>	25
Coronapandemins effekter.....	26
Fortsatt främjande och förebyggande arbete	26

Bakgrund

Vartannat år genomför Stockholms stad Stockholmsenkäten. Stockholmsenkäten har i olika former genomförts sedan 1970-talet. I enkäten får ungdomar i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet svara på frågor och svaren sammanställs till en rapport om ungdomars levnadsvanor. Enkäten omfattar frågor inom följande områden:

- Droger och spel
- Brott och utsatthet för brott
- Psykisk hälsa
- Skola, fritid och föräldrar

År 2022 innehöll enkäten även frågor om Coronapandemins effekter. Utöver dessa områden besvarar eleverna också frågor om bland annat sin bakgrund, familj och boendesituation. Enkäten innehåller 103 frågor med tillhörande delfrågor.

Syftet med enkäten är att kartlägga frågor som drogvanor, kriminalitet, skolk, mobbning samt risk- och skyddsfaktorer. Den syftar även till att ge en uppfattning om hur olika normbrytande beteenden förändras över tid. Enkäten syftar också till att förse kommuner, stadsdelar och skolor med lokala data om ungas livsvillkor, att fungera som underlag för forskning och utveckling, att fördela resurser för förebyggande insatser samt mobilisera skolpersonal, föräldrar och elever i det förebyggande arbetet.

Kommunala skolor är ålagda att medverka och fristående skolor deltar frivilligt. Särskolor blir tillfrågade om deltagande, rektor avgör ifall enkäten är genomförbar. Av de elever i Stockholms stad som besvarade enkäten i år gjorde hälften det med hjälp av pappersenkäter under lektionstid och den andra hälften genomförde enkäten webbaserad under lektionstid. Enkäterna besvarades anonymt. Vuxen närvarade under tillfället för ifyllande. I år besvarades enkäten under våren, efter sportlovet.

År 2022 deltog 10 grundskolor (årskurs 9) och 5 gymnasieskolor (år 2) i stadsdelsområdet Bromma. Andel svarande elever i årskurs 9 var 80 procent år 2022. Antal svarande i årskurs 9 bland elever boende i Bromma var 745 (varav 371 flickor och 350 pojkar). Andel svarande elever i år 2 på gymnasiet var 83 procent år 2022. Antal svarande i år 2 på gymnasiet bland elever boende i Bromma var 587 (varav 280 flickor och 294 pojkar). I enkäten finns även

svarsalternativet ”Annan könstillhörighet” (beskrivningen i enkäten: personer som inte är eller känner sig som varken pojke eller flicka). Antalet svarande elever boende i Bromma var i årets mätning det högsta, sett till mätningar 20 år tillbaka.

Tolkning och redovisning av resultat

På stadsövergripande nivå innefattar Stockholmsenkäten ett stort antal svarande. Det medför att även mindre vanliga företeelser kan undersökas på ett stabilt sätt. När hela staden inkluderas är det även möjligt att undersöka utvecklingen över tid. Storleken på populationen gör att enstaka personer inte riskerar att få alltför stort genomslag på resultatet. Vid jämförelse på stadsdelsområdesnivå är antalet svarande betydligt lägre. När dessa svar delas upp ytterligare på årskurs och kön blir antalet svarande per grupp ännu mindre.¹

Eftersom resultaten från Stockholmsenkäten delas upp på fyra grupper (grundskola/gymnasiet respektive pojkar/flickor) blir undergrupperna bitvis små till antalet. När resultaten jämförs på stadsdelsområdesnivå över tid kan det därför fluktuera mycket från ett år till ett annat just på grund av att det inte är så många elever i varje grupp som svarat. Tolkningar baserade på små grupper ska därför göras med stor försiktighet. Fluktuationer, det vill säga mått som varierar uppåt och nedåt utan tydligt mönster, förekommer oftast vid hårt filtrerade frågor på stadsdelsområdesnivå, men det förekommer även på stadsövergripande nivå med större antal svarande. Utvecklingen över tid (på stadsdelsområdesnivå) påverkas mycket av att det är olika elever som vid varje tillfälle besvarar undersökningen. Siffrorna får god tillförlitlighet om de jämförs mellan stadsdelsområden för samma år (eller mellan stadsdelsområdet och staden i stort) samt att se till hela Stockholms stad vid jämförelser över tid. Andra frågor som också kan undersökas med god tillförlitlighet på stadsdelsområdesnivå är skillnader mellan pojkar och flickor eller mellan grundskolans årskurs 9 och gymnasiet år 2.²

När det gäller ungdomars beteenden och vanor har enkätundersökningar som datainsamlingsmetod vissa generella utmaningar. Stockholmsenkäten innehåller frågor som kan upplevas

¹ Stockholmsenkäten Årsrapport 2020 s. 16

² Stockholmsenkäten Årsrapport 2020 s. 16

känsliga, exempelvis om alkohol- och drogkonsumtion. Detta ökar risken för att eleverna inte svarar sanningsenligt. En sådan utmaning kan vara att elever överdriver och svarar högsta möjliga frekvens på alkohol- och drogkonsumtion. Ett sätt att motverka och minska överdrifter är att enkäterna fylls i under tystnad i klassrummet. Ett motsatt problem finns när det gäller frågor som uppfattas känsliga, nämligen underrapportering. Att elever undanhåller sina svar antas vara särskilt omfattande vid frågor som har socialt önskvärda svar, som exempelvis gällande kriminalitet, men även gällande psykosomatisk hälsa och mobbing.³

Förra gången Stockholmsenkäten genomfördes var år 2020 och enkäten besvarades då under samma period som spridningen av Covid-19 började ta fart i Stockholm. Många skolor i Stockholm hade under den perioden hög frånvaro och gymnasieskolorna rekommenderades distansundervisning. Detta innebär viss osäkerhet beträffande vissa stadsdelsresultat i Stockholmsenkäten 2020.⁴

³ Stockholmsenkäten Årsrapport 2020 s. 14

⁴ Stockholmsenkäten Årsrapport 2020 s. 16

Resultat och analys

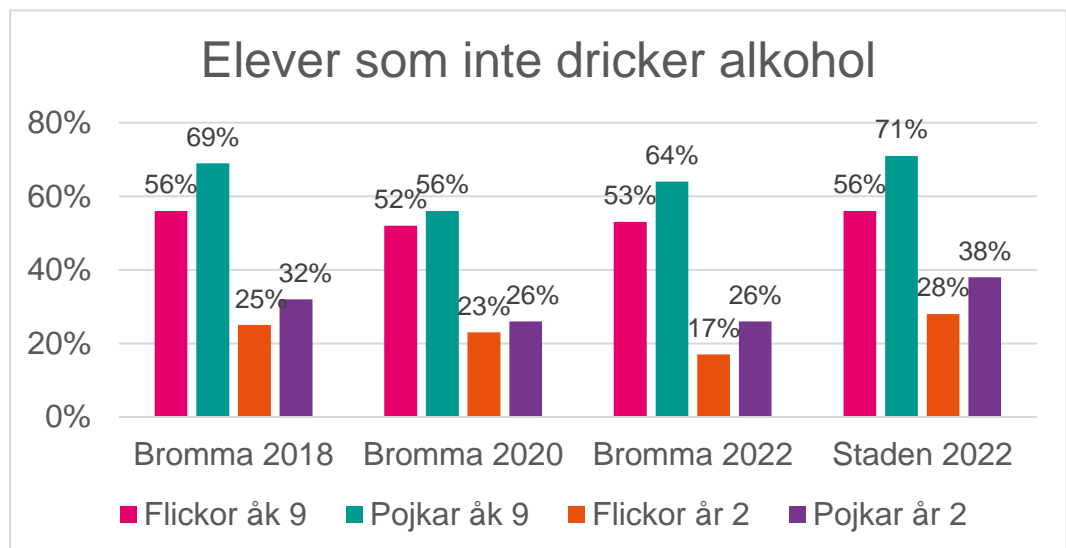
Här nedan redovisas och diskuteras några av Brommas resultat från de fyra olika tematiska rapporterna som är publicerade på start.stockholm, och som i sin tur innehåller ett urval av resultat från årets Stockholmsenkät.

Droger och spel

Alkohol

Konsumtionen av alkohol bland stadens unga har minskat markant under 2000-talet. Från 2002 till 2022 har andelen elever i Stockholms stad som uppger att de inte dricker alkohol mer än fördubblats bland elever i årskurs 9 och nästan tredubblats bland elever i år 2 på gymnasiet. Efter en tillfällig nedgång 2020 fortsätter nu den positiva trenden och då främst i grundskolan.⁵

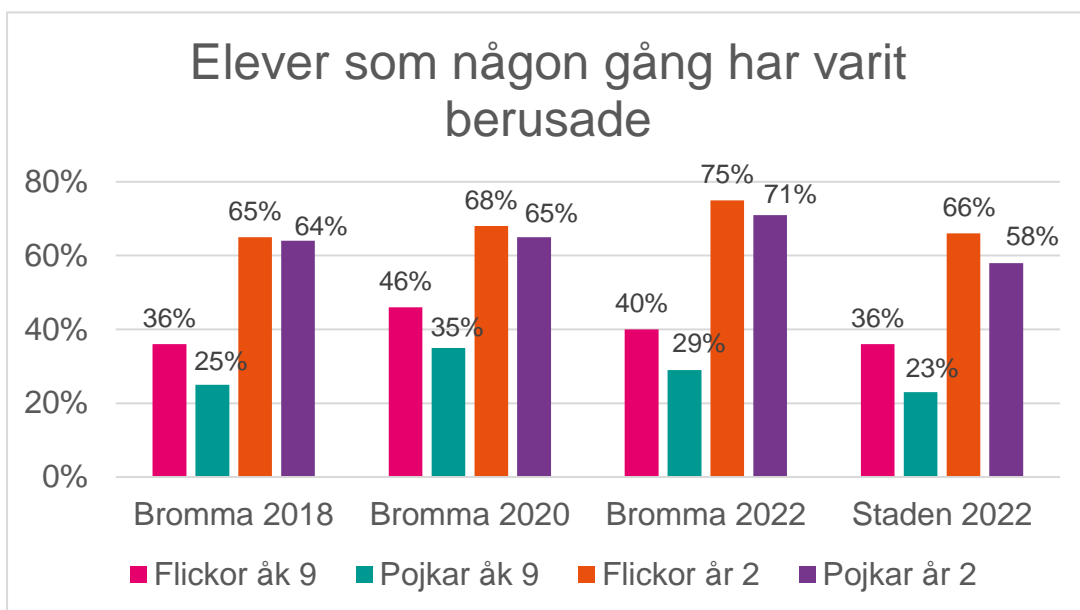
Gällande andelen elever som uppger att de inte dricker alkohol ser utvecklingen i Brommas resultat i de tre senaste mätningarna ut enligt nedan:



⁵ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 9 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

Brommas andelar i årets mätning är lägre än motsvarande andelar för staden totalt för både flickor och pojkar i både årskurs 9 och år 2 på gymnasiet, vilket innebär att Brommas svarande i högre utsträckning än genomsnittet för staden uppger att de dricker alkohol. Lägst andelar i de tre senaste mätningarna har flickor i gymnasiets år 2.

Avseende andelen elever som uppger att de någon gång har varit berusade ser utvecklingen i Brommas resultat i de tre senaste mätningarna ut enligt nedan:



Brommas andelar i gymnasiets år 2 har i de tre senaste mätningarna ökat över tid, och följer därmed inte samma utveckling som genomsnittet för staden. Flickor i gymnasiets år 2 har högst andelar, bland Brommas svarande, som svarar att de någon gång har varit berusade.

Tobak

Tobaksbruket bland Stockholms unga minskade kontinuerligt mellan 2010 och 2018, men under de två senaste mätningarna 2020 och 2022 syns en ökande trend. Den stigande trenden av tobaksanvändning de senaste åren beror framför allt på att snusandet ökar. Ökningen av snusning är särskilt påtaglig för flickor, 19 procent av flickorna i gymnasiets år 2 uppger att de snusar, att jämföra med 12 procent 2020 och 2 procent 2018. Av flickor i grundskolans årskurs 9 är det 10 procent som snusar, att jämföra med 4 procent 2020 och 1 procent 2018. I likhet med

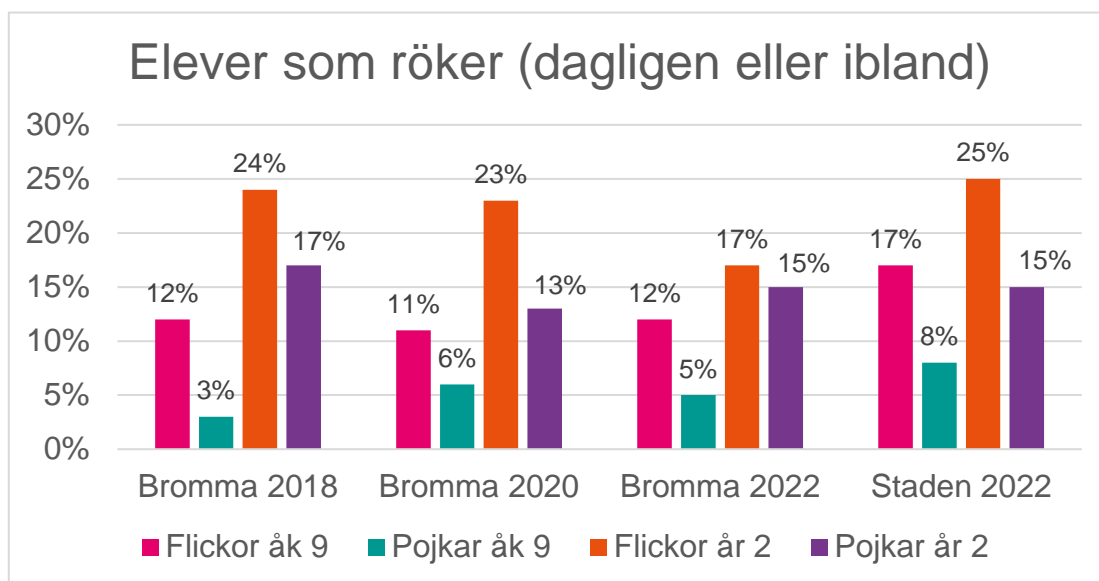
tidigare mätningar är snusning vanligare bland pojkar än bland flickor i respektive årskurs, dock har skillnaden minskat betydligt. 24 procent av pojkarna i år 2 på gymnasiet samt 11 procent av pojkarna i årskurs 9 uppger att de snusar dagligen eller ibland, jämfört med flickornas 19 respektive 10 procent. För första gången ställdes även en fråga om användning av vitt snus. En stor andel av de som snusar använder vitt snus och det finns ingen könsskillnad i användning av vitt snus till skillnad från traditionellt snus där andelen är betydligt högre för pojkar jämfört med flickor. Vitt snus benämns ofta som tobaksfritt snus med nikotin, men all nikotin är extraherat ur tobaksplantan.⁶

I de stadsövergripande resultaten är nu andelen elever som uppger att de inte använder tobak (cigaretter eller snus) 82 procent för elever i årskurs 9, att jämföra med 84 procent 2020 och 87 procent 2018. Motsvarande siffror för elever i gymnasiets år 2 är 68 procent både 2022 och 2020, samt 73 procent 2018. Det är flickor som står för den ökade användningen av tobak. Andelen flickor i årskurs 9 som anger att de inte använder tobak sjunker till 78 procent från 85 procent 2020, och i gymnasiets år 2 är det nu 65 procent jämfört med 68 procent 2020.⁷

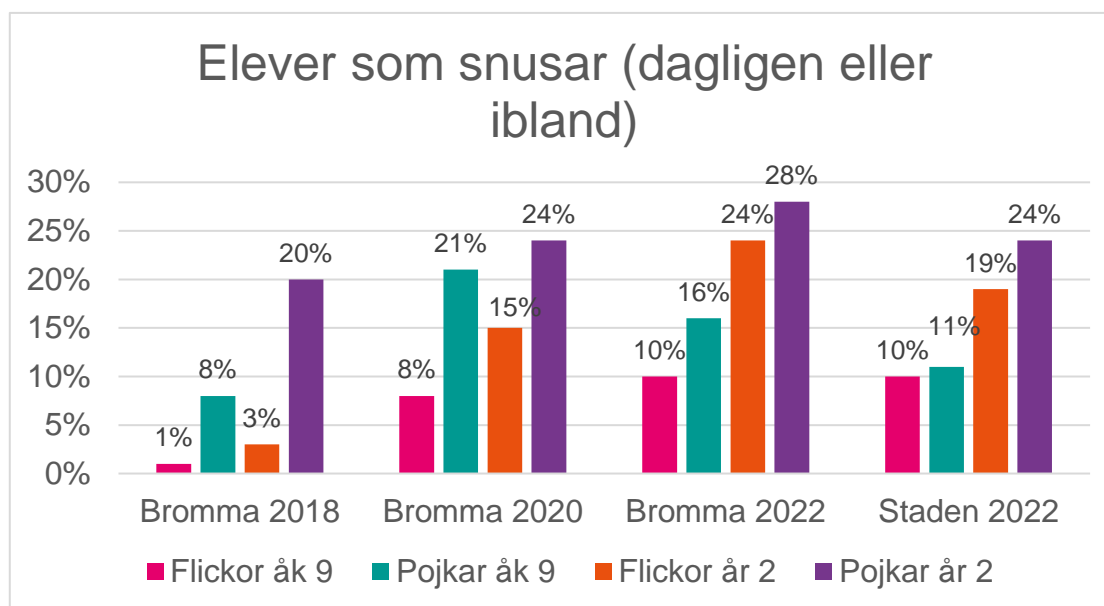
Gällande andelen elever som uppger att de röker (dagligen eller ibland) ser utvecklingen i Brommas resultat i de tre senaste mätningarna ut enligt nedan:

⁶ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 7-8 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

⁷ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, s. 7 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>



Gällande andelen elever som uppger att de snusar (dagligen eller ibland) ser utvecklingen i Brommas resultat i de tre senaste mätningarna ut enligt nedan:



2002-2020 formulerades frågan: ”Snusar du?”. Från 2022 baseras resultatet på både traditionellt snus med tobak och vitt snus/nikotinpåse.

I Brommas resultat 2022 uppger 15 procent av pojkarna och 10 procent av flickorna i årskurs 9 (jämfört med 10 procent av pojkarna och 10 procent av flickorna staden totalt) att de snusar vitt snus/nikotinpåse dagligen eller ibland. I gymnasiet år 2 i Bromma är motsvarande siffror i årets mätning 25 procent av pojkarna och 24 procent av flickorna (jämfört med 21 procent av pojkarna och 19 procent av flickorna staden totalt). Eftersom det är första gången

frågan om vitt snus/nikotinpåse ställs specifikt i enkäten går årets resultat inte att jämföra med tidigare resultat. Det går dock att se att både pojkar i årskurs 9 samt pojkar och flickor i gymnasiet år 2 i Bromma i högre grad än motsvarande för staden totalt uppger att de snusar vitt snus/nikotinpåse dagligen eller ibland. Gällande flickor i årskurs 9 är andelen i Bromma lika stor som motsvarande för staden totalt.

I likhet med de stadsövergripande resultaten ökar de flesta andelarna (undantag pojkar årskurs 9) i Bromma som svarar att de snusar dagligen eller ibland. Brommas andelar som uppger att de snusar vitt snus dagligen eller ibland är i årets mätning högre än eller lika stora som motsvarande andelar för staden totalt.

Den 1 augusti 2022 skedde en lagändring som innebär 18-årsgräns vid köp av tobaksfria nikotinprodukter som vitt snus. Lagändringen innebär också bland annat förbud mot att marknadsföra tobaksfria nikotinprodukter mot personer under 25 år.⁸ Detta kan framöver påverka ungdomars bruk av vitt snus/nikotinpåse.

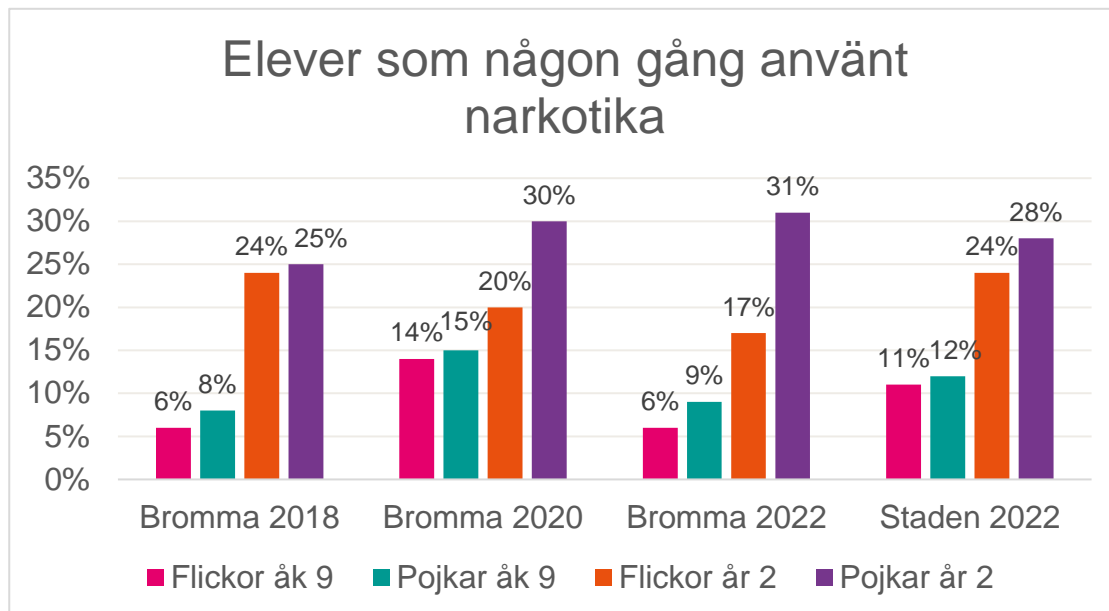
Narkotika

Sedan 2002 är variationerna gällande de stadsövergripande resultaten små inom frågan om elever någon gång använt narkotika. För elever i årskurs 9 är resultatet vanligtvis strax över 10 procent, och i årets mätning svarar 12 procent av dessa elever att de någon gång använt narkotika. För elever i gymnasiet gäller samma trend, i årets mätning uppger 26 procent att de någon gång använt narkotika, vilket följer resultat i tidigare års mätningar. Sett över tid har pojkar i år 2 på gymnasiet i störst utsträckning testat narkotika jämfört med övriga grupper. I årets mätning är skillnaden dock något lägre än vanligt då 28 procent av pojkar och 24 procent av flickor i år 2 på gymnasiet någon gång använt narkotika.⁹

⁸ Riksdagen: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20221257-om-tobaksfria-nikotinprodukter_sfs-2022-1257

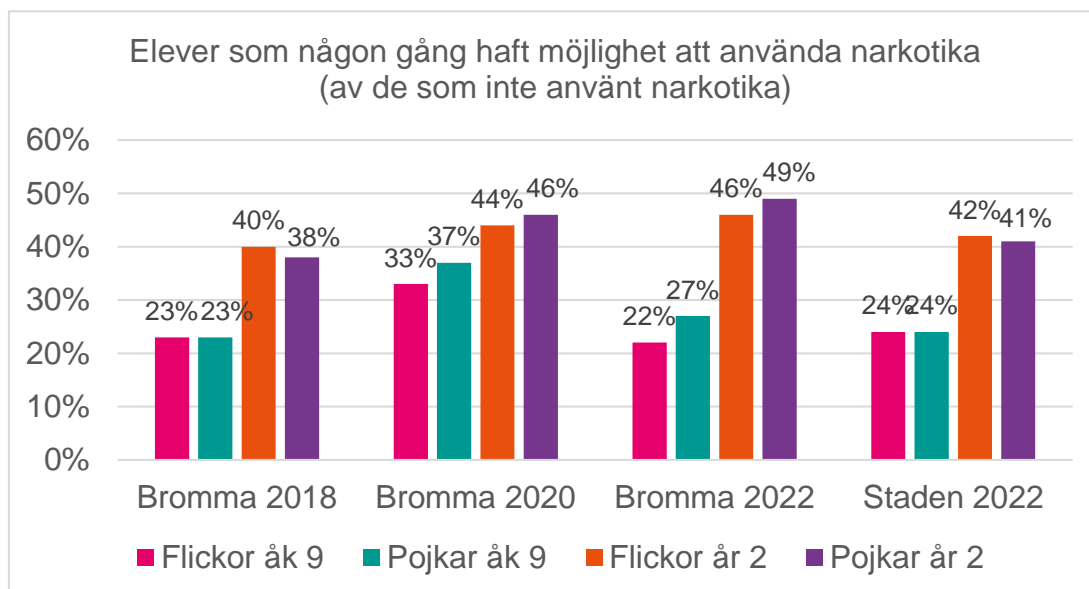
⁹ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 10 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

Gällande andelen elever som uppger att de någon gång använt narkotika ser utvecklingen i Brommas resultat i de tre senaste mätningarna ut enligt nedan:



Brommas andelar i årets mätning är lägre än motsvarande andelar för staden totalt, med undantag av pojkar i gymnasiets år 2 där Brommas resultat är högre. I likhet med de stadsövergripande resultaten, följer Brommas resultat liknande mönster; pojkar i år 2 på gymnasiet har över tid i störst utsträckning uppgett att de testat narkotika jämfört med övriga grupper.

Gällande andelen elever som uppger att de någon gång haft möjlighet att använda narkotika (av de som inte använt narkotika) ser utvecklingen i Brommas resultat i de tre senaste mätningarna ut enligt nedan:



Brommas andelar i årets mätning är högre än motsvarande andelar för staden totalt, med undantag av flickor i grundskolans årskurs 9 där Brommas resultat är lägre.

Årets mätning visar att majoriteten av eleverna i grundskolans årskurs 9 och år 2 på gymnasiet i Bromma uppger att de inte har använt narkotika någon gång. I gymnasiets år 2 uppger dock närmare 50 procent, av de som svarat att de inte använt narkotika, att de har haft möjlighet att använda narkotika.

Sniffning/boffning

Att sniffa innebär att andas in ångor från lättflyktiga lösningsmedel, till exempel aceton, bensin eller lim. Vid boffning andas istället olika drivgaser in, exempelvis butangas och lustgas. Andelen elever som, i de stadsövergripande resultaten, anger att de *inte* har sniffat/boffat någon gång är 94 procent i grundskolan och 91 procent i gymnasiet. I svaren syns inga skillnader mellan pojkar och flickor. Att sniffa eller boffa är fortsatt lågt förekommande men sedan 2016 syns en svag ökning då motsvarande siffror var 97 procent för grundskolan och 95 procent för gymnasiet. I frågan till de som uppger att de sniffat om vilken substans de har använt har ett nytt svarsalternativ med lustgas inkluderats i årets mätning. I gymnasiets år 2 uppger 84 procent av de som sniffar att de använt lustgas, medan denna siffra är 61 procent bland grundskolans elever i årskurs 9.¹⁰

I Brommas resultat år 2022 uppger 4 procent av pojkarna och 6 procent av flickorna i årskurs 9 (jämfört med 5 procent av pojkarna och 6 procent av flickorna i årskurs 9 staden totalt) att de har sniffat/boffat någon gång. Motsvarande siffra för gymnasiets år 2 i Bromma är 8 procent av pojkarna och 11 procent av flickorna (jämfört med 9 procent av pojkarna och 9 procent av flickorna i år 2 staden totalt).

Enligt Giftinformationscentralen har lustgas blivit allt vanligare som berusningsmedel under de senaste åren, både bland unga och

¹⁰ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 12 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

vuxna. Det finns flera risker med lustgasanvändning.¹¹ Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska se över vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet, och därtill närliggande frågor, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverken. Utredaren ska till exempel analysera och lämna förslag på hur skyddet för barn och unga kan stärkas, bland annat genom reglering av lustgas i berusningssyfte.¹²

Spel om pengar

Över tid har trenden varit att elever som satsar pengar på spel minskar. Vid de senaste mättillfällena har detta vänt och nu ökar spel där elever satsar pengar. Mellan 2006 och 2018 minskade spelandet om pengar successivt från 35 procent både bland elever i grundskolan och gymnasiet till 11 procent i grundskolan och 13 procent i gymnasiet. Denna trend vände 2020 och vid årets mätning har spelandet om pengar ökat till 16 procent i grundskolan och 17 procent i gymnasiet. Årets ökning visar att det framför allt är bland pojkarna som spelandet om pengar har ökat.¹³

I Brommas resultat år 2022 uppger 32 procent av pojkarna och 3 procent av flickorna i årskurs 9 (jämfört med 26 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna i årskurs 9 staden totalt) att de satsat pengar på spel (de senaste 12 månaderna). Exempel på spel är kasinospel, pokerspel, spelautomater, Loot-lådor, tips, lotter, vadslagning eller liknande. Motsvarande siffror för gymnasiets år 2 i Bromma är 31 procent av pojkarna och 4 procent av flickorna (jämfört med 29 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna i år 2 på gymnasiet staden totalt). Årets mätning visar att det även i Bromma är fler pojkar än flickor bland de svarande som uppger att de satsat pengar på spel.

¹¹ Giftinformationscentralen: <https://giftinformation.se/aktuellt/lustgas/>

¹² Kommittédirektiv från Socialdepartementet: <https://www.regeringen.se/4a048d/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/fokhalsa-och-sjukvard/en-trygg-uppvaxt-utan-alkohol-tobak-och-nikotinprodukter-dir.-2022111>

¹³ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 12 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

Brott och utsatthet för brott

Brott

Frågor om olika former av brott ställs i Stockholmsenkäten. Det handlar bland annat om eleven har snattat, tjuvåkt på tunnelbanan, stulit en cykel, klottrat, tagit pengar hemma och om eleven burit vapen. Inom flera frågor ligger Brommas andelar lägre än stadens totala resultat och i en del frågor i likhet med dessa. Avvikelse från stadens resultat i årets mätning kan ses inom allvarligt egendomsbrott och tjuvåkning på tunnelbanan.

Allvarligt egendomsbrott baseras på frågor om eleven stulit en moped eller motorcykel, stulit en bil eller gjort inbrott i bil, affär, kiosk eller annan byggnad. I staden generellt har årets mätning visat de lägsta resultaten. I Bromma var resultatet dock lägre föregående mätning år 2020 för årskurs 9 totalt (1 procent) och har nu år 2022 ökat till 3 procent. Störst ökning har skett för pojkar i årskurs 9 (från 2 procent till 6 procent). För pojkar i år 2 samt flickor i årskurs 9 och år 2 har samtliga grupper ökat med en procentenhet sedan föregående mätning. Det egendomsbrott som är vanligast i Bromma är inbrott i bil, affär, kiosk eller annan byggnad där 5 procent av pojkarna och 1 procent av flickorna i årskurs 9 uppger de begått ett sådant brott. I staden totalt är det 4 procent av pojkarna och 2 procent av flickorna som begått ett sådant brott.

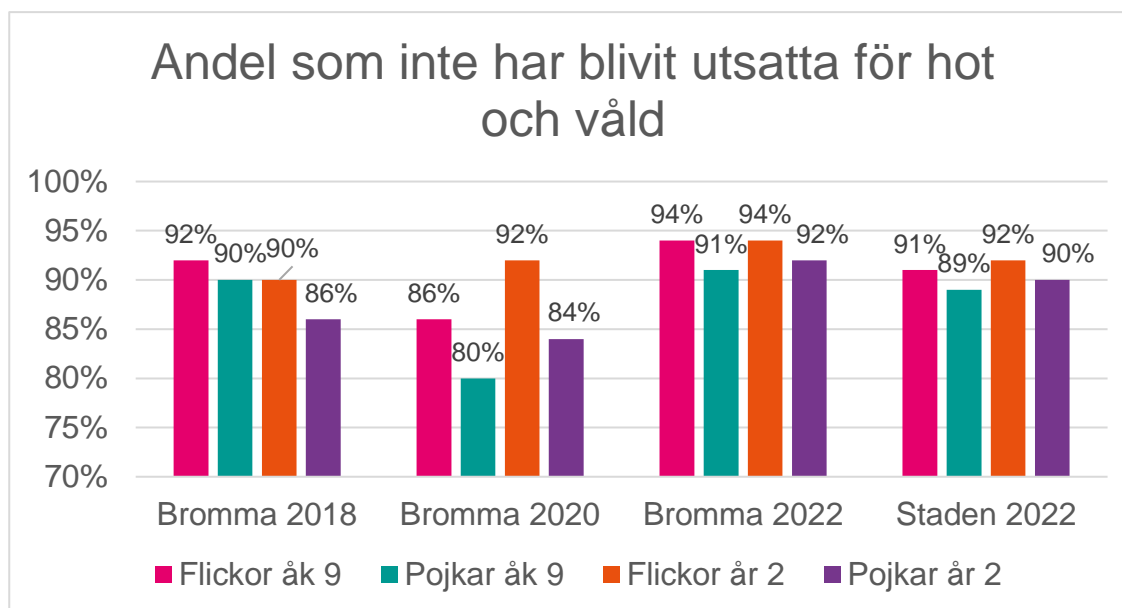
På frågan om eleven har tjuvåkt på tunnelbanan eller pendeltåget någon gång de senaste 12 månaderna svarar 54 procent av pojkarna och 55 procent av flickorna i årskurs 9 i Bromma att de gjort det. Detta är högre andelar än stadens resultat som ligger på 45 procent respektive 47 procent. Även gymnasieeleverna i Bromma uppger högre andelar än de stadsövergripande resultaten, både för pojkar och flickor svarar 53 procent ja på frågan jämfört med stadens resultat på 45 procent (pojkar) och 44 procent (flickor).

Elever som burit vapen har minskat något i Bromma för både pojkar och flickor och i staden generellt.

Utsatthet för brott

Bland elever i årskurs 9 i Bromma uppger 91 procent av pojkarna och 94 procent av flickorna att de inte har blivit utsatta för hot och våld, vilket är det högsta resultatet i staden och en markant ökning från föregående mätning då resultatet var 80 procent för pojkarna och 86 procent för flickorna. Även elever i år 2 på gymnasiet i

Bromma visar på en markant positiv ökning från 84 procent föregående mätning till 92 procent i år vad gäller pojkar och 92 procent till 94 procent vad gäller flickor. Fler pojkar än flickor (i Bromma, och i staden totalt) uppger att de har blivit bestulna, utsatta för hot samt rån. Andelen som uppger att de känt sig allvarligt hotade eller blivit utsatta för rån har minskat för båda könen och i både grundskolan och gymnasiet.



Flickor uppger i högre grad än pojkar att de blivit tvingade till sex/våldtagna. Andelen som uppger att de utsatts har minskat sedan föregående mätning. I årskurs 9 har andelen flickor som svarat ja på frågan om man blivit tvingad till sex/våldtagen minskat från 6 procent till 3 procent och för flickor i år 2 på gymnasiet har andelen minskat från 7 procent till 2 procent. För pojkar i årskurs 9 har andelen minskat från 3 procent till 1 procent i samma fråga och för pojkar i år 2 är andelen oförändrad på 2 procent.

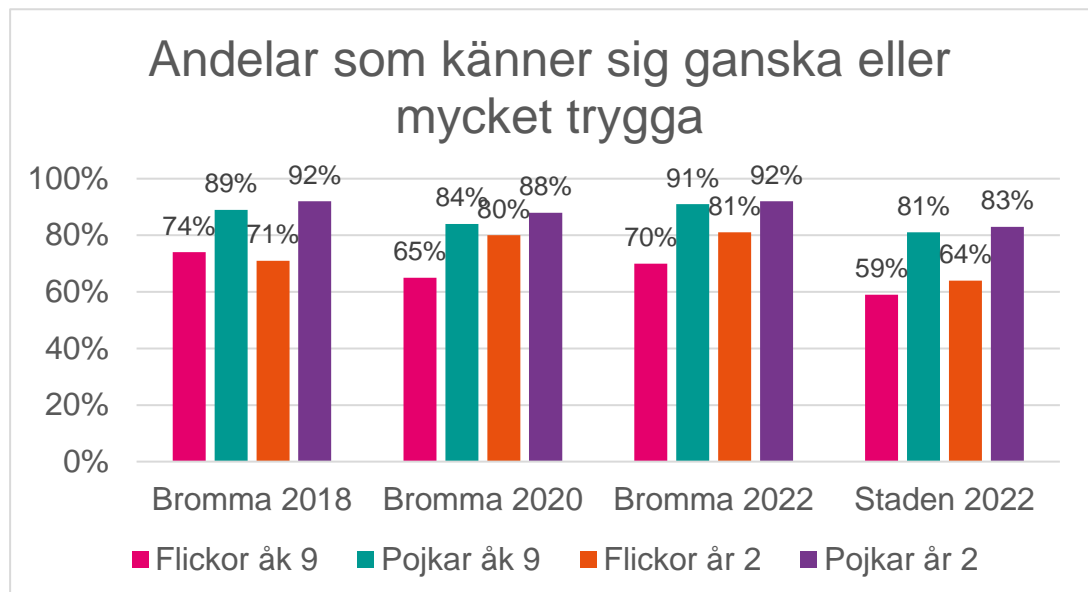
Årets resultat visar att flera brott och utsatthet för brott har minskat bland ungdomar. Brommas resultat inom detta område är generellt något mer positiva än resultaten för staden totalt. Viss avvikelse kan ses gällande egendomsbrott där Brommas andel ökat, medan den i staden minskat. Procentenheterna är dock låga för dessa brott och ett fåtal ungdomars svar kan påverka förändringen i resultaten.

Trygghet

En svag ökning, i de stadsövergripande resultaten, syns över tid i andelen som känner sig otrygg i sitt bostadsområde, från 20 procent

år 2010 till 25 procent i årets mätning. Ökningen syns för samtliga grupper med en tydlig könsskillnad där flickor i betydligt högre utsträckning uppger att de känner sig otrygga jämfört med pojkar. I årets mätning har andelarna ökat för flickor oavsett årskurs, men minskat något för pojkar.¹⁴

Brommas andelar som känner sig ganska eller mycket trygga är markant högre än genomsnittet i staden, men det förekommer en tydlig skillnad mellan pojkar och flickor vad gäller känslan av trygghet. Det har i Bromma skett en viss ökning för samtliga grupper av svarande gällande känslan av trygghet från föregående mätning 2020, mellan 1-7 procentenheter. Störst positiv ökning har skett för pojkarna, och en marginell positiv skillnad för flickorna.



Flickor

Årskurs 9 - grundskola

I staden uppger 59 procent av flickorna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. Andelen har minskat något sedan mätningen började 2010. För flickorna var

¹⁴ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 19 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

andelen 67 procent de två första mätningarna följt av 70 procent 2014, därefter har känslan av trygghet minskat successivt till nuvarande 59 procent.

I Bromma uppger 70 procent av flickorna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. För flickor var andelen 78-84 de första tre mätningarna och har därefter varierat från 65 procent till 74 procent, men ingen successiv minskning utan det har gått upp och ner mellan mätperioderna.

År 2 - gymnasium

I staden uppger 64 procent av flickorna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. Andelen har minskat något sedan mätningen började 2010. För flickorna var andelen 70-72 procent de tre första mätningarna följt av lägre siffror efterföljande mätningar. Årets mätning visar en minskning på fyra procentenheter sedan föregående mätning.

I Bromma uppger 81 procent av flickorna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området, vilket är en marginell ökning på en procentenhet jämfört med föregående mätning. Skillnaderna i resultatet över tid har varit mindre för denna grupp, de inledande mätningarna visade resultat på 82-83 procent. 2018 skedde en kraftig minskning till 71 procent som åter gick upp till 80 procent efterföljande mätning 2020.

Pojkar

Årskurs 9 - grundskola

I staden uppger 81 procent av pojkarna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. Andelen har minskat något sedan mätningen började 2010. För pojkarna var andelen 85-86 procent de första mätningarna till 80 respektive 81 procent de senaste två mätningarna.

I Bromma uppger 91 procent av pojkarna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. För pojkar var andelen 94 procent respektive 95 procent de första två mätningarna (2010 och 2012), men därefter har andelen legat mellan 84-91 procent med upp- och nedgångar.

År 2 - gymnasium

I staden uppger 83 procent av pojkarna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. Resultaten

visar i likhet med de för årskurs 9 att det skett en minskning med cirka 5-6 procentenheter sedan de första mätningarna.

I Bromma uppger 92 procent av pojkarna att de känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent en kväll i området. Andelen har pendlat mellan 88 procent (2020) till 96 procent (2010).

Grad av ordningsproblem i bostadsområdet presenteras i index, där flera frågor sammanvägts. Index för grad av ordningsproblem i bostadsområdet, baserat på svar från ungdomar i årskurs 9, visar att Bromma ligger lägst i staden. Index 23 baserat på svar från pojkar, vilket kan jämföras med stadens genomsnitt på 33. Baserat på flickors svar blir index 26 i Bromma, och 36 för staden totalt. Index har minskat med två punkter för både flickor och pojkar i årskurs 9 sedan föregående mätning.

Grad av informell social kontroll presenteras i index, där svar på frågor om vuxna skulle ingripa i olika situationer sammanvägts. Även här visar Bromma på de mest positiva resultaten i staden. Index för pojkars svar är 67 och för flickor 73 i årskurs 9, vilket kan jämföras med staden totalt där index är 59 respektive 63. Index för pojkar i Bromma har minskat med en punkt sedan föregående mätning och jämfört med mätningen för fyra år sedan har index sänkts med sju punkter. För flickor är index oförändrat sedan föregående år och en punkt mindre än mätningen för fyra år sedan.

Sammanfattningsvis uppger ungdomar i Bromma att de känner sig mer trygga än vad ungdomar uppger i staden generellt. Skillnaden mellan pojkar och flickors känsla av trygghet skiljer sig dock mycket. För ungdomar i årskurs 9 skiljer det 21 procentenheter (70 procent respektive 91 procent) och för ungdomar i gymnasiet år 2 skiljer det 11 procentenheter (81 procent respektive 92 procent). Flickor svarar att de upplever högre grad av informell social kontroll, men uppger också att de känner sig mer otrygga. I resultaten framgår att flickor upplever något högre grad av ordningsproblem än pojkar.

Psykisk hälsa

Psykisk hälsa

Liksom i tidigare års undersökningar visar flickor i mycket större utsträckning än pojkar upp negativa stadsövergripande resultat i samtliga frågor som rör psykisk ohälsa. Sedan frågeblocket för

första gången lades in i Stockholmsenkäten år 2004 har flickor kontinuerligt rapporterat sämre mående jämfört med pojkar.¹⁵

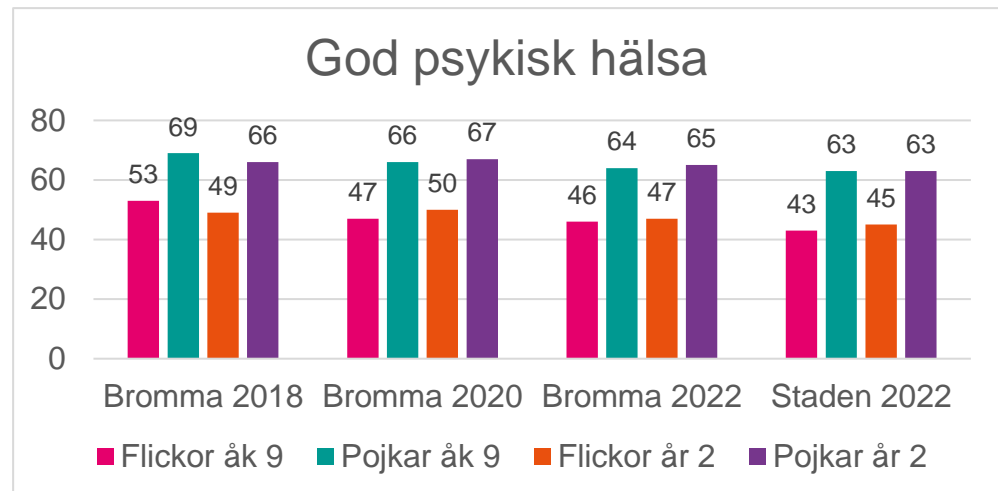
En av indikatorerna för att beskriva psykisk ohälsa i Stockholmsenkäten är om *eleverna känner sig ledsna och deppiga utan att veta varför*. Över tid syns en ökning för samtliga grupper av elever och i årets mätning märks den högsta andelen någonsin i staden för grundskoleelever i årskurs 9. Detta beror främst på ökningen bland flickor (från 42 till 47 procent), men en svag ökning för pojkar (från 18 till 19 procent) syns också. För gymnasieeleverna är ökningen inte lika stor, för flickor har en ökning skett men för pojkarna har resultatet minskat med tre procentenheter sedan 2018.

Även i Bromma finns en ökning i grundskolan. Pojkarnas resultat (19 procent) ligger en procentenhet lägre än staden. Andelen har ökat marginellt med en procentenhet sedan föregående mätning men mer markant, sex procentenheter, sedan 2018. Flickornas resultat är 42 procent, vilket innebär fem procentenheter lägre än staden. Även för flickorna en marginell ökning på en procentenhet från föregående mätning 2020, men mer markant ökning med 14 procentenheter i jämförelse med 2018. Gymnasieeleverna i Bromma har i likhet med grundskolan ett resultat som ligger några procent lägre än stadens genomsnitt. För pojkarna har resultatet varit oförändrat jämfört med 2020, och en marginell ökning med en procentenhet sedan 2018. För flickor i Bromma är resultatet oförändrat sedan 2018, men fyra procentenheter högre än 2020.

Begreppet psykosomatisk hälsa mäts i Stockholmsenkäten med indexet: *God psykisk hälsa*. Indexet baseras på följande frågor: Hur ofta har du haft huvudvärk detta läsår; Hur ofta har du dålig aptit; Hur ofta under detta läsår haft ”nervös mage”; Hur ofta har du under detta läsår haft svårt att somna; Hur ofta har det hänt under detta läsår att du sovit oroligt och vaknat under natten. Indexvärde 100 avser högsta grad av god hälsa.

Resultatet har sjunkit sedan 2004 både i de stadsövergripande resultaten samt i Bromma. Utifrån årets resultat ligger Bromma marginellt högre än stadens resultat.

¹⁵ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 20 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>



Inom samtliga grupper har en fortsatt minskning av index skett i Bromma de senaste tre mätningarna. Den största minskningen av index har skett för elever i grundskolan där flickor i åk 9 minskat från 53 till 47 sedan 2018 och pojkar från 69 till 64 under samma period. För flickor i åk 2 i gymnasiet har index sedan 2018 minskat från 49 till 47 och för pojkar 66 till 65.

Fler frågor har ställts inom området psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa. Frågornas resultat liknar varandra i stort, det vill säga att Brommas resultat är marginellt mer positiva än stadens och att flickor skattar sitt psykiska välbefinnande lägre än pojkarna.

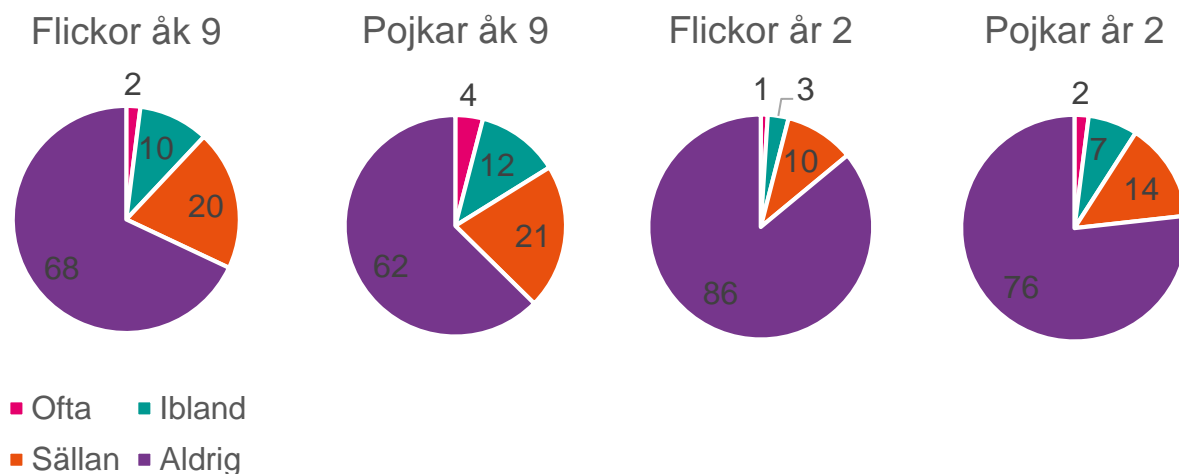
Skola, fritid och föräldrar

Skola

I årets undersökning svarar 92 procent av pojkarna och 86 procent av flickorna i årskurs 9 i Bromma (jämfört med 90 procent av pojkarna och 83 procent av flickorna i årskurs 9 staden totalt) att de trivs mycket eller ganska bra i skolan. Motsvarande för gymnasiets år 2 i Bromma är 94 procent av pojkarna och 90 procent av flickorna (jämfört med 93 procent av pojkarna och 89 procent av flickorna staden totalt). Brommas andelar är, jämfört med motsvarande andelar för staden totalt, högre. Både i Bromma och för staden totalt är det större andel pojkar som uppger att de trivs mycket eller ganska bra i skolan.

Fritid

Gällande frågan om eleven brukar vara på fritidsgård eller träffpunkt ser Brommas svar i årets mätning ut såhär i procent:

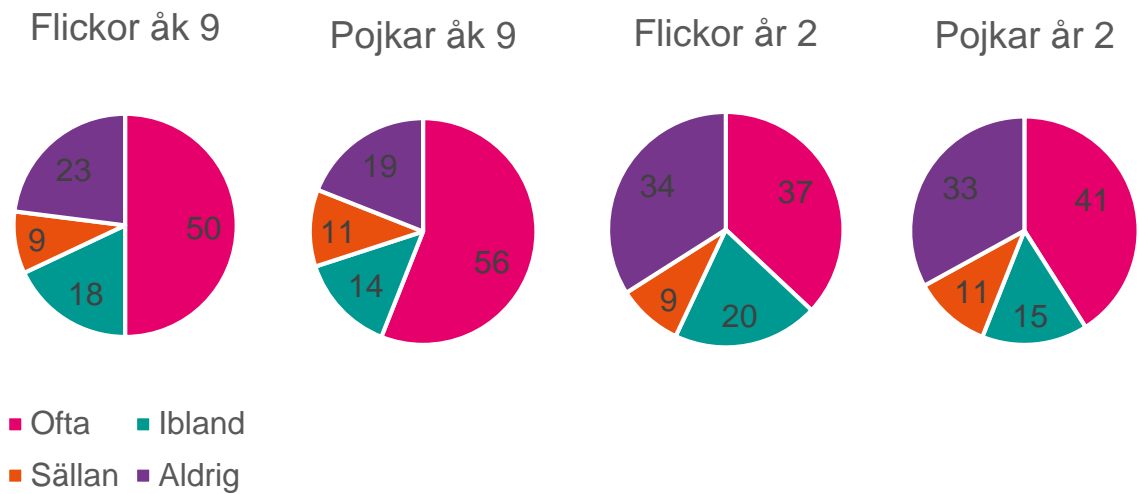


I resultaten på stadsdelsområdesnivå för denna fråga går det inte att utläsa någon tydlig trend i någon svarskategori över tid, siffrorna har gått upp och ner en eller ett par procentenheter sedan början av 2000-talet. Bromma har en förhållandevis jämn fördelning mellan pojkar och flickor i årskurs 9. Lite större skillnad i svar mellan flickor och pojkar i år 2 på gymnasiet.

I temarapporten är frågan redovisad som en sammanvägning av svarsalternativen ”ofta” och ”ibland”, det vill säga 16 procent pojkar och 13 procent flickor i årskurs 9 i Bromma. Snittet i staden ligger några procentenheter högre, 21 procent pojkar och 17 procent flickor för staden totalt. Motsvarande siffror för år 2 på gymnasiet visar samma mönster, 9 procent pojkar och 4 procent flickor i år 2 på gymnasiet i Bromma. Motsvarande siffror för år 2 på gymnasiet i staden totalt är 11 procent pojkar och 7 procent flickor.

En jämförelse av resultaten i Stockholmsenkäten och stadens uppföljning av den öppna fritidsverksamheten indikerar att det kan finnas en korrelation mellan antal verksamheter och andel unga som besöker fritidsgårdar. Utifrån att Bromma är ett geografiskt stort stadsdelsområde och har en kvällsöppen fritidsgård (Café U i Blackeberg), som kompletteras av musikverksamhet (Musikhuset i Traneberg) tre kvällar i veckan, skulle Brommas resultat kunna betraktas som relativt positivt.

Gällande frågan om eleven deltar i någon ledarledd fritidsaktivitet eller träning (sport, musik, teater och konst, hobby, kyrkligt, scouter, politik eller annan förening), ser Brommas svar i årets mätning ut såhär i procent:



Årskurs 9 uppvisar en viss minskning (i total) i de senaste två mätningarna i andel svarande som uppger ofta, liksom viss ökning i de som uppger aldrig, det vill säga deltagandet har gått ner något i mätningarna de senaste åren. På gymnasiet syns en liknande sänkning endast i sista mätningen, och då främst hos tjejer som deltar ofta. Detta uppvägt av en ökning av dem som deltar ibland.

I temarapporten omformuleras denna fråga till ”Elever som brukar delta i föreningsliv”. Utifrån hur frågan är formulerad i enkäten kan även Fritidens lovaktiviteter samt Kulturskolans och Idrottsförvaltningens utbud ingå i elevernas svar. Andelar som redovisas i årets temarapport är 70 procent pojkar och 68 procent flickor i årskurs 9 i Bromma, vilket kan jämföras med genomsnittet i staden 65 procent pojkar och 58 procent flickor i årskurs 9. Trots minskningen ligger alltså deltagandet i Bromma förhållandevis högt. I år 2 på gymnasiet i Bromma är siffrorna 56 procent pojkar och 57 procent flickor, jämfört med genomsnittet i staden 57 procent pojkar och 47 procent flickor i år 2 på gymnasiet. Här ligger alltså deltagandet bland flickor på gymnasiet i Bromma klart högre än genomsnittet i staden.

Föräldrar

Resultaten visar att Bromma har bland de lägsta indexvärdena i staden i årskurs 9 avseende svag uppmärksamhet från föräldrar (index mellan 0 och 100, indexvärde 100 avser här högsta grad av svag uppmärksamhet från föräldrar). Årskurs 9 Bromma: 19 pojkar och 19 flickor, jämfört med staden totalt: 21 pojkar och 22 flickor. I år 2 på gymnasiet har Bromma de lägsta indexvärdena för både

pojkar och flickor. År 2 Bromma: 17 pojkar och 16 flickor, jämfört med staden totalt: 21 pojkar och 21 flickor. Index baseras på följande frågor: De ger mig beröm när jag gör något bra; De brukar uppmuntra och stötta mig; De märker när jag gör något bra. Sett över tid har Brommas index knappt förändrats sedan 2006, då indexet redovisades för första gången.

Resultaten visar vidare att Bromma har bland de lägsta indexvärdena i staden i årskurs 9 avseende svag anknytning till föräldrar (index mellan 0 och 100, indexvärde 100 avser här högsta grad av svag anknytning till föräldrar). Årskurs 9 Bromma: 21 pojkar och 22 flickor, jämfört med staden totalt: 23 pojkar och 26 flickor. I år 2 på gymnasiet har Bromma de lägsta indexvärdena för både pojkar och flickor. År på gymnasiet 2 Bromma: 18 pojkar och 18 flickor, jämfört med staden totalt: 21 pojkar och 21 flickor. Index baseras på följande frågor: Om du har ett personligt problem, kan du be någon av dina föräldrar/vårdnadshavare om hjälp; Jag bryr mig om vad mina föräldrar/vårdnadshavare säger; Mina föräldrar/vårdnadshavare är en förebild för mig.

Coronapandemins effekter

I årets mätning ingår även ett nytt frågeblock som rör pandemin. Inom nästan samtliga frågor syns skillnader i stadsövergripande svaren mellan flickor och pojkar. Generellt är det en större andel flickor än pojkar som uppger en försämring av sin situation på grund av pandemins effekter.¹⁶

Fortsatt främjande och förebyggande arbete

Staden och stadsdelsförvaltningen arbetar på många olika sätt med främjande och förebyggande arbete. Möjligheterna att stärka en hälsofrämjande utveckling för barn och unga ökar ju tidigare behövliga insatser sätts in, både vad gäller att nå barn och unga tidigt i barndomen och att främja goda uppväxtvillkor, lärande och utbildning, samt att vid tecken på risk för ogynnsam utveckling

¹⁶ Socialförvaltningen, Stockholmsenkäten 2022, Urval av stadsövergripande resultat, sid. 3 <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/undersokningar/rapport-om-ungdomars-levnadsvanor/stockholmsenkaten-2022-rapport-med-urval-av-stadsovergripande-resultat.pdf>

sätta in insatser så snabbt som möjligt.¹⁷ I *Stockholms stads strategi 2019-2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet* skriver Socialförvaltningen att det främjande och förebyggande arbetet för att undvika att barn, unga och unga vuxna hamnar i en negativ utveckling och dras in i normbrytande beteende behöver intensifieras och ske i samverkan mellan förskola, skola, fritid, socialtjänst och lokal polis, i nära samarbete med barnet eller den unge och dennes familj. Staden ska därför prioritera att genomföra främjande, förebyggande och tidiga insatser som kan förhindra eller tidigt bryta en negativ utveckling hos barn och unga.¹⁸

I det främjande och förebyggande arbetet är det viktigt att utgå från forskning om risk- och skyddsfaktorer. Dessa faktorer utgör en risk för, eller skyddar människor från, att utveckla till exempel problematiskt bruk av ANDT (alkohol, narkotika, dopning, tobak) eller spelproblem.¹⁹ Risk- och skyddsfaktorer samverkar kumulativt, det vill säga att de adderar till varandra, i olika faser i barns och ungdomars liv. På samma sätt kan anhopningar av skyddsfaktorer minska risken för framtida problem. Risk- och skyddsfaktorerna är många gånger de samma för olika former av sociala och psykiska problem. Den enskilt viktigaste faktorn för barns framtida hälsa är att klara skolan. Föräldrars betydelse och stöd till föräldrar i form av föräldraskapsstöd är också viktigt, forskning har visat att det är effektivt för såväl enskilda barn som för samhället i stort. Fritidsaktiviteter utgör också en möjlig skyddsfaktor för barns och ungas fysiska och psykiska hälsa. Därför är stadens kultur- och fritidsverksamheter viktiga delar i det förebyggande arbetet för barn och unga. Social och psykisk problematik samvarierar också, till exempel missbruk-, riskbruk eller beroendeproblem som ofta samvarierar med annan psykisk eller social problematik. Att arbeta förebyggande på ett område kan också ge mervärden på andra, exempelvis att arbeta ANDT-förebyggande ger också ett brottsförebyggande mervärde då alkohol

¹⁷ Socialförvaltningen, *Stockholms stads strategi 2019-2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet*

¹⁸ Socialförvaltningen, *Stockholms stads strategi 2019-2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet*

¹⁹ Folkhälsomyndigheten, <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/forebyggande-arbete-inom-andts/>

och droger är viktiga faktorer vid till exempel brottspreventivt arbete.²⁰

Det går inte att dra heltäckande slutsatser av resultaten från Stockholmsenkäten, men resultaten är ett viktigt bidrag till underlag för förvaltningens fortsatta främjande och förebyggande arbete. Resultaten i Stockholmsenkäten är självrapporterade uppgifter från ungdomar i Bromma och ger en bild av hur stadsdelens ungdomar mår, deras alkohol-, narkotika-, tobak- och spel om pengar-vanor, begångna brott, utsatthet för brott, upplevelse av trygghet, skolgång, fritid och föräldrarelationer. Inom vissa kategorier kan det framöver finnas behov av att titta närmare på utveckling över tid och skillnader mellan skolor, åldrar och kön.

Inom förvaltningen är målsättningen att ständigt arbeta för att öka möjligheterna att nå grupper vi inte når eller där befintliga insatser inte räcker till. Brommas resultat i årets Stockholmsenkät är bland annat ett viktigt bidrag till den samlade lokala lägesbilden och arbetet inom ramarna för den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, polisen och Utbildningsförvaltningen för brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete. Resultatet är också ett underlag för preventionssamordnare, trygghets- och säkerhetssamordnare, fältassistenter, fritidsledare, familjebehandlare med flera inom förvaltningen.

Främjande och förebyggande arbete för Stockholmsenkätens målgrupp (ungdomar i grund- och gymnasieskola) bedrivs lokalt bland annat inom Fritiden i Bromma, Bromma förebyggande och behandling och Västerorts ungdomsmottagning.

Fritiden i Bromma arbetar för att främja skyddsfaktorer genom att till exempel se och bekräfta och därmed stärka ungdomars positiva sidor. Fritidens verksamhet bedrivs på ungdomars lediga tid; eftermiddagar, kvällar och helger. Fritidsledarna har också närvaro i skolor främst under lunchraster i kontakt- och trygghetsskapande syfte.

För att vistas på fritidsgård behöver ungdomarna ”gårdskort”, ett formulär som fylls i av vårdnadshavare och möjliggör kontakt. Samverkan med fältassistenter, skolor, polis, föreningsliv samt

²⁰ Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021

Idrotts- och Kulturförvaltningens verksamheter är en viktig del i fritidens arbete.

En pågående satsning är att utbilda alla fritidsledare i Mentorerna i våldsprevention Fritid (MVP Fritid, tidigare En Fritid Fri Från Våld), som en del i stadens våldspreventiva arbete. Fritiden arbetar också aktivt för att erbjuda flickor en trygg och meningsfull fritid och för att öka andelen flickor inom fritidens verksamheter.

Fältassistenterna arbetar uppsökande, relationsskapande, främjande och förebyggande med barn och unga i åldern 11–18 år. Som en del i att göra sig kända bland stadsdelsområdets ungdomar erbjuder fältassistenterna sedan ett par år tillbaka ”7:an-snack”.

Fältassistenterna kommer då till skolorna och träffar elever i årskurs 7. 7:an-snacken innehåller bland annat konsekvenser av alkohol- och narkotikaanvändning. Detta arbete kommer att fortsätta framöver.

Fältassistenterna arbetar kontinuerligt med att stärka samverkan med skolorna i ANDTS-frågor genom att de till exempel erbjuder sig att delta på skolornas föräldramöten. När fältassistenterna deltar är alkohol och narkotika kopplat till ungdomar delar av mötesinnehållet. Dessa ämnen ryms också inom ramarna för föräldrastödgrupperna i programmen ABC Tonår och Komet 12-18 år. Fältassistenterna samverkar även med föräldravandrare inom stadsdelsområdet genom att bland annat erbjuda vägledning gällande ungdomars alkoholkonsumtion och droganvändning.

Ett exempel på samverkan under året är att avdelning Socialtjänst och fritid, tillsammans med polis och grundskolorna i Bromma, bjöd in vårdnadshavare till elever i årskurs 6-9 till ett informationsmöte som hölls på Alviksskolan om barn och ungdomars alkohol- och narkotikaanvändning. Konkreta förslag på hur föräldrar kan prata med sina barn om dessa frågor, vad skola, socialtjänst och polis kan göra för att motverka barn och ungdomars användning av alkohol och droger samt vilket stöd som finns vid oro togs upp på mötet, likaså en lägesbild av hur det ser ut i dessa frågor inom stadsdelsområdet i dagsläget. Representanter från polisen och skolan deltog vid mötet tillsammans med fältassistenter, socialsekreterare och chefer.

Fältassistenterna samverkar också med skolorna genom att erbjuda lektionsprogrammet Mentorerna i våldsprevention (MVP).

Fältassistenterna lämnar, i samband med 7:an-snacken, ut frågeformulär till eleverna och ger eleverna möjlighet att skriva "Brev till min fältare". Fältassistenterna frågar genom detta om det finns platser i stadsdelsområdet och/eller på skolan som ungdomarna känner sig otrygga vid. Platser som upplevs otrygga i stadsdelsområdet tar fältassistenterna med sig i planeringen för sitt fältförlagda uppsökande arbete och information om platser som upplevs otrygga på skolorna förmedlas till respektive skolkurator.

Fältassistenterna ger genom "Brev till min fältare" ungdomar möjlighet att uttrycka om de önskar stöd utifrån psykisk ohälsa. Fältassistenterna planerar att öka fokus på området psykisk ohälsa vid sina skolbesök. Fältassistenterna håller också i mötesplatsen Indigo, för ungdomar 12-18 år som är eller funderar på om de är HBTQ+. Under våren 2023 kommer fältassistenterna också förstärka och utöka samverkan med Västerorts ungdomsmottagning gällande psykisk ohälsa genom till exempel två temakvällar om ämnet "Ta hand om sig själv".

I Bromma finns skolsocialt team där skola och socialtjänst (genom skolsociolog) samarbetar i syfte att ge tidigt och samordnat stöd till elever med skolfrånvaro. Den primära målgruppen är elever i årskurs 4 - 9, med upprepad eller längre frånvaro, som riskerar att inte nå målen för utbildningen. Det övergripande målet är att eleverna ska öka sin närvaro och sin måluppfyllelse samt på sikt kunna uppnå gymnasiebehörighet.

Västerorts ungdomsmottagning erbjuder genom sin verksamhet stöd och hjälp genom till exempel samtal vid nedstämd- eller ledsenhet. Ungdomsmottagningen erbjuder också grupp/kurs i stresshantering, utifrån ACT-metoden. Metoden är väl använd och forskad på.

Inom Bromma stadsdelsförvaltning erbjuds även föräldrastöd i olika former, däribland genom föräldraprogrammen ABC, Komet och Föräldraskap i Sverige. ABC föräldraträffar vänder sig till alla föräldrar som har barn mellan 0-18 år och syftar till att stärka relationen mellan förälder och barn. Innehållet utgår från forskning kring föräldraskap och barns utveckling samt FN:s barnkonvention. Under fyra gruppträffar får föräldrar diskutera och dela erfarenheter med varandra samt ta del av kunskap om barns utveckling. Komet föräldraträffar vänder sig till föräldrar som har barn mellan 3-18 år och som upplever mycket bråk och konflikter med sitt barn. Träffarna syftar till att hjälpa föräldrar att hitta bättre sätt att kommunicera med sina barn och lära ut verktyg som leder till

mindre bråk och konflikter. Innehållet i Komet bygger på forskning om hur konflikter kan minskas och hur relationen mellan förälder och barn kan stärkas. Under träffarna får föräldrar också dela erfarenheter och diskutera med andra föräldrar. Föräldraskap i Sverige är föräldraträffar för föräldrar som har barn mellan 0-18 år, är födda i ett annat land, och vill veta mer om det svenska samhället och att vara förälder i Sverige. Föräldraskap i Sverige tar upp viktiga teman som rör barn och familjeliv i Sverige. Under fem gruppträffar möter föräldrar andra utrikesfödda föräldrar och får möjlighet att diskutera och dela erfarenheter.

Förvaltningen tillhandahåller med andra ord flera föräldragrupper riktade till tonårsföräldrar. Förvaltningen har också under 2021-2022 deltagit i en forskningsstudie om föräldragrupper och onlinestöd till föräldrar med tonåringar som leds av Karolinska Institutet. I projektet har deltagande Brommaföräldrar lottats till att antingen delta i ABC Tonår eller gå en kurs online som kallas Föräldrawebben (individuellt program med stöd av en ledare).